

kiválik, azért is a németek Schwarz-Kiefer vagy Föhre-nek, a bothanicusok pedig Pinus nigra-nak nevezik.

A havasi fenyűnél az (ultima Differentia) a havasi, mert leginkább havasok lakója.

Ha új szavakat alkotni kívánunk, akkor szép hangzásu, jó és könnyen érthető szavakat kell keresnünk; de idegen hangzásu és a régieknél rosszabb szavakat elérántani, ez által a műnyelvet eltorzítani, sőt nehezebben érthetővé tenni, valóban nem egyéb, — mint műszaki nyelvgymnastica.

Láng Gábor.

A mezőség befásításának kérdéséhez.

(Válasz : Székely Mihály tanár urnak.)

Lapunk m. évi XII. füzetében Sz. ur azon észrevételét közöltük, melyet Illés Nándor tanár urnak az egyesület tordai közgyűlésén a mezőség befásítása ügyében tartott előadására tett. Illés ur ezen észrevételre az „Erdélyi Gazd.”-nak feleletet küldött, melynek lényegét lapunk teréhez mérve következőkben közöljük :

„A tölgy telepítését ajánlottam! Ezen vádra nagy kedvem volna semmit sem felelni, mert mindenki a jelenvoltak közül emlékezni fog rá, miszerint azt állítottam, hogy a mezőségen bármely honos fanem megtelepíthető és diszteni fog; de miután az a föladat, rövid idő alatt termelni fát, gyors növésű és mégis használható fanemekre fektetendő a főszűly. Nem tudom Sz. M. ur, betudja-e annak ellenkezőjét bizonyítani, hogy első helyre e tekintetben az ákáczt helyeztem.

De reflectálok mégis Sz. M. ur gyanúsítására, mert határozottan merem állítani, hogy a mezőségen mindenütt, még a kopár és sovány legelőt is alig szolgáltató talajon, a nélkül, hogy Sz. M. ur elmélete szerint előbb talajjavító fanemekkel bajlódnám, a tölgyet fölnevelni fogom, csak tessék nekem arra alkalmat szolgáltatni. Mindennek daczára azonban a tölgy neve-

lését általában nem ajánlom, hanem legfőlebb nagy területek számára és itt is inkább elegyesen. A tölgy csak nagyobb gazdaságok és oly birtokosok számára való, a kik várhatnak, még pedig sokáig, legalább 60—80 évig. És még ez esetben is csak oly mérvben teriesztendő ki, a mennyiben szerszám- vagy iparfa termelése a czél; tűzifát jobbat és rövidebb idő alatt ad bükk, épületfát jobbat a lucz és foklya (abies és picea).

Sz. M. ur Tisza L. ur azon nézetét, hogy a tenyésztenő fanemek közzé a populusok is felveendők, azon megjegyzéssel üti el, hogy a populusok (nyáriak) között csupán csak egy van, melyi hegyi erdőségekben és egyáltalában hegyes vidéken előfordul: a populus tremula (rezgő nyár), a többi mind ligetes helyek lakója.

Sajnos, hogy Sz. M. ur ezen megjegyzése tökéletesen téves és helytelenül alkalmazott. Helyesebben a tétel így hangzik: hegységi erdőkben vadon csak a rezgő nyár honos. Helytelen még így helyre igazítva is a tétel alkalmazása, mert a mezőség sem hegység, sem hegyes vidék. És hogy a mezőségen a nyárfajok jól tenyésznek, azt Tisza L. ur, a kit mint szorgalmas és fáradhatlan fatenyésztőt ismerni tanultam, megmutatta. Tessék a kétkedőnek kimenni N.-Csánba és megnézni a facsoportokat kanadai, jegenye, és ha jól emlékszem, fekete nyárból, melyeket tagjában, a legelő marha számára árnyas delelőül telepített, és meggyőződik róla, hogy a Tisza L. ur praxisa többet ér a Sz. M. ur teoriájánál. És hogy a kopár, sovány legelőt alig szolgáltató talajon az ákác jól növekszik, csak szakértőleg kell megtelepíteni, arra is lehet találni példát N.-Csánban.

De Sz. M. ur véleménye e tekintetben más, ő az erdei fenyőt (közperesznyét, pinus sylvestris) találja legalkalmasabbnak. Korántsem akarom tagadni a közperesznye előnyeit és talajjavító képességét, hanem annyit bátran állíthatok és életből merített példákra hivatkozhatok, hogy a talajjavító képesség csak ideiglenes és tisztán a fiatal korra szorítkozik; a férfiaság korát elért peresznye alatt csak úgy elszegényedik a talaj, mint a tölgy alatt. Nézetem szerint pedig a számitógazda ott, a hol az ákác, bálvány (büdösfa) nyár etc. segélyével rövid idő alatt használható anyag termelésére bir biztos kilátással és

a mellett még a talajt is javíthatja cserőcze telepítése segélyével — cserjék, bokrok ültetgetésével alig fog foglalkozni.

Véleményemet tehát, melyet az országos erdészeti egyesület közgyűlésén, Tordán, nyilvánítottam, most is föltartom, hogy t. i. a mezőség befásítása nehézséggel nincs összekötve; hogy legfőbb suly fektetendő a tagok szegélyezésére fasorok és pásztákkal, mely célra a jobb helyeken gyümölcsfák, a rozszabbakon ákác, bálványfa, nyárjak stb. és a közperesznye választandók; hogy déli lejtőkön előbb eldöntendő a kérdés, nem lesz-e célszerűbb ott szőlőt művelni; és végre a kopár és sovány legelőt alig szolgáltató területeket mindenekelőtt beültetni ákáczzal, bálványfával, nyárral, közperesznyével, szóval gyors növésű és használható fát lehető rövid idő alatt szolgáltató fanemekkel, nagyterjedelmű területeket pedig, melynek birtokosai várhatnak, bármely nemes fanemmel, természetesen azon feltételeket kikötve, a melyeket a fanemek természete igényel.“

Divald Adolf felmentési okmánya.

27
P. M. 1873. *Méltóságos Divald Adolf m. kir. pénzügyministeri tanácsos urnak* *Budán.*

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi december hó 31-én kelt legfelsőbb elhatározásával megengedni méltóztatott, hogy méltóságod a legkegyelmesebben vezetésemre bizott m. kir. pénzügyministeriumban viselt ministeri tanácsosi állomásától saját kérelmére, jeles és sikeres szolgálatainak elismeréseül Ő Felsége legmagasabb megalégedésének kifejezése mellett felmentessék.

Midőn méltóságodat erről értesiteném, el nem mulaszthatom, hogy az itteni kiváló és sikerdus működése iránti teljes elismerésnek magam részéről is kifejezést ne adjak.

Buda, 1872. december-hó 31-én. *Kerkapoly m. k.*